

Mette Frederiksen-regeringen har mere end fordoblet brugen af meget korte høringsfrister. COVID-19 og krigen i Ukraine er ikke forklaringen.

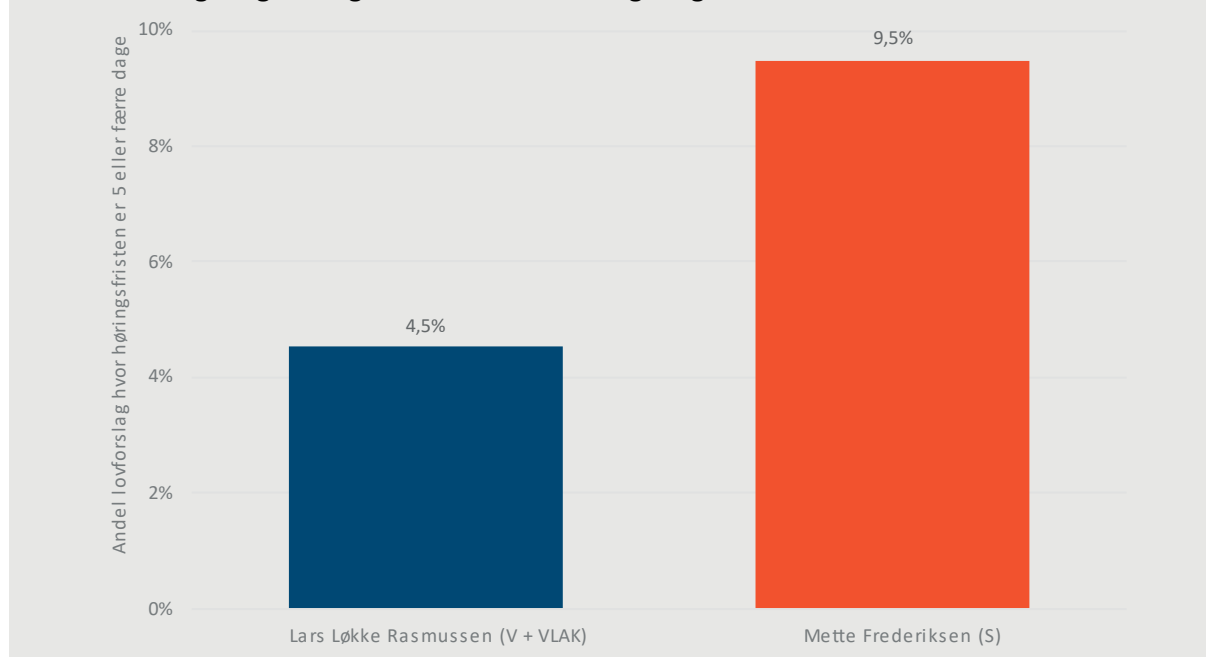
Af Jonas Herby | CEPOS |

28-10-2021

Mette Frederiksen-regeringen (S) har mere end fordoblet brugen af meget korte høringsfrister (fem eller færre dage) i forhold til Lars Løkke Rasmussen-regeringerne (V og VLAK). Stigningen i brugen af meget korte høringsfrister kan ikke forklares med COVID-19 og krigen i Ukraine.

- Under Lars Løkke Rasmussen-regeringernes (V og VLAK) havde 4,5% af alle lovforslag, svarende til hvert 22. lovforslag, en høringsfrist på fem eller færre arbejdsdage. Under Mette Frederiksen-regeringen (S) er andelen steget til 9,5% svarende til ca. hvert 11. lovforslag.
- COVID-19 og krigen i Ukraine kan ikke forklare forskellen i brug af meget korte høringsfrister.
- For det første kan kun enkelte lovforslag – fx epidemiloven fra marts 2020 – begrundes med pludseligt opståede kriser. Men gennemgår man de enkelte lovforslag, blev der så sent som i december 2021 – halvandet år inde i pandemien – brugt meget korte høringsfrister for lovforslag relateret til COVID-19.
- For det andet har Mette Frederiksen-regeringen stadig næsten 1½ gange flere lovforslag med meget korte høringsfrister, selv hvis man fjerner *alle* lovforslag, der er relateret til COVID-19 eller krigen i Ukraine.
- Forskere har beskrevet den politiske prioritering af høringsinstitutionen som afgørende for det politiske systems samlede legitimitet.

Andel lovforslag hvor høringsfristen var fem eller færre dage under henholdsvis Lars Løkke Rasmussen-regeringerne og Mette Frederiksen-regeringen

Baggrund

På baggrund af data indsamlet fra Høringsportalen¹ og med udgangspunkt i metoden fra Pedersen (2020) opgør vi i dette notat det samlede antal arbejdsdage², som borgere, virksomheder, organisationer mv. har haft til at indsende høringsvar til lovforslag fremsat i løbet af henholdsvis Lars Løkke Rasmussens (V + VLAK) og Mette Frederiksens (S) regeringsperioder.

Ifølge Justitsministeriet bør høringsfristen ”være så lang, at de hørte parter har mulighed for at udarbejde et fyldestgørende svar.” Det er traditionelt blevet tolket som en forventning om en høringsfrist på (mindst) fire uger svarende til 20 arbejdsdage, jf. Pedersen (2020).

Pedersen (2020) peger på, at ”den politiske prioritering af høringsinstitutionen har afgørende betydning for systemet – og dermed også for høringsinstitutionens bidrag til det politiske systems samlede legitimitet.” Her er lovforslag med særligt korte høringsfrister problematiske.

I dette notat definerer vi meget korte høringsfrister som høringsfrister på fem eller færre dage. Men de overordnede konklusioner er de samme, hvis man anvender to dage eller 10 dage.

¹ <https://hoeringsportalen.dk/>

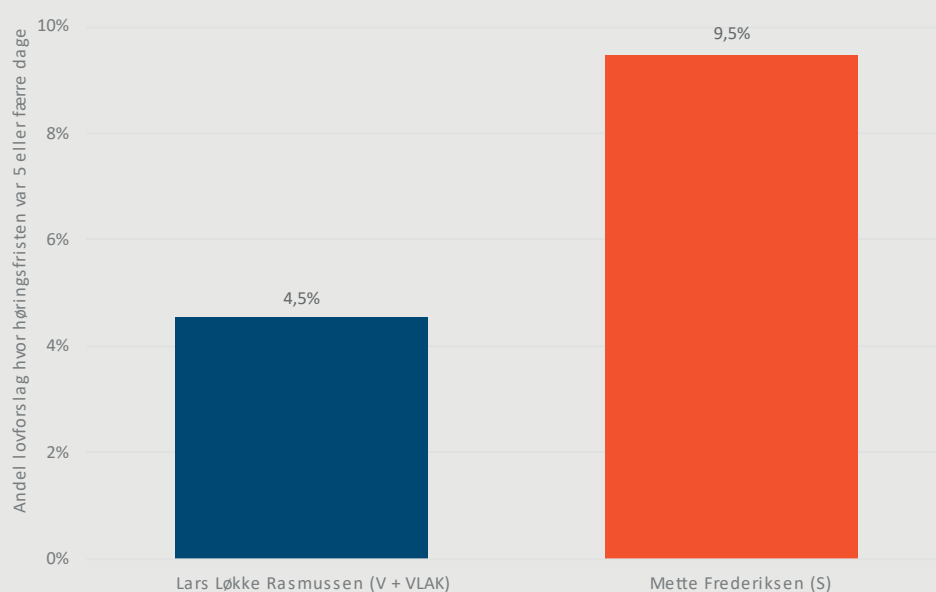
² I vores gennemgang har vi, ligesom Pedersen (2020), set bort fra weekender og helligdage. Samtidig tæller vi begge dage inkl. Det betyder, at et lovforslag, der er sendt i høring fredag eftermiddag med svarfrist mandag formiddag (som det fx var tilfældet for den seneste aftale om et loft over huslejestigningerne), har en høringsfrist på to dage. Det samme er tilfældet, hvis det er sendt i høring mandag eftermiddag med svarfrist tirsdag morgen.

Mette Frederiksen-regeringen har mere end fordoblet brugen af meget korte høringsfrister

Figur 1 viser, at brugen af meget korte høringsfrister (fem eller færre dage) er mere end fordoblet til 9,5% under Mette Frederiksen-regeringen i forhold til 4,5% under Lars Løkke Rasmussen-regeringerne (V + VLAK).

Figur 1

Andel lovforslag hvor høringsfristen var fem eller færre dage under henholdsvis Lars Løkke Rasmussen-regeringerne og Mette Frederiksen-regeringen

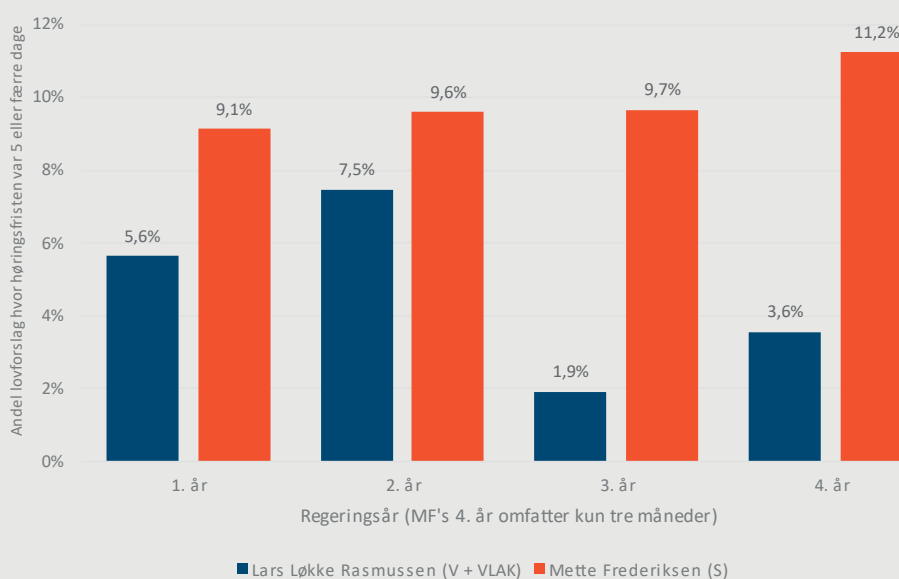

Kilde: Egne beregninger og Høringsportalen

Det er særligt i de sidste regeringsår, at Mette Frederiksen-regeringen adskiller sig fra Lars Løkke Rasmussen-regeringerne, jf. figur 2. I Mette Frederiksen-regeringens 3. regeringsår havde hvert 10. lovforslag (9,7%) en meget kort høringsfrist, mens det i Lars Løkke Rasmussen-regeringens 3. regeringsår kun var hvert 50. lovforslag (1,9%), der havde meget korte høringsfrister. Det bemærkes, at Mette Frederiksen-regeringens 3. regeringsår lå i perioden juni 2021 til juni 2022 og altså i en periode, hvor effektive vacciner og mindre farlige COVID-19 -varianter havde sat en stopper for pandemien.

Figur 2

Andel lovforslag hvor høringsfristen var fem eller færre dage under henholdsvis Lars Løkke Rasmussen-regeringerne og Mette Frederiksen-regeringen opdelt på regeringsår

Kilde: Egne beregninger og Høringsportalen

COVID-19 og krigen i Ukraine kan ikke bruges som undskyldning for meget korte høringsfrister

Det kan virke oplagt, at der kan opstå kriser, som er så akutte, at der er behov for at gennemføre hastelovgivning, hvor der ikke er plads til lange høringsfrister. COVID-19-pandemien og nedlukningerne kan være et eksempel på sådan en krise.³ Man kan således argumentere for, at det ikke var et demoikratiske problem, da man ændrede epidemiloven ”over night” i marts 2020.

Man bør dog være uhyre varsom med at bruge krisen som en generel undskyldning for at bruge meget korte høringsfrister. For det første kan man forestille sig, at epidemiloven, der blev vedtaget ”over night” havde en kort udløbsdato (fx efter to måneder), hvorefter den blev erstattet af en ny epidemilov, som gennemgik de normale lovgivningsprocesser med fire ugers høringsfrist.

For det andet er det kun de første love når krisen rammer, der kan begrundes med en pludseligt opstået krise. Men alene i december 2021 – mere end halvandet år inde i pandemien – var der tre lovforslag relateret til COVID-19, hvor høringsfristen var helt nede på to dage. De tre lovforslag fremgår af tabel 1.

³ Det bør dog bemærkes, at der ikke er empirisk belæg for at konkludere, at nedlukningerne havde nævneværdig effekt, jf. Herby et al. (2022)

Tabel 1

Tre lovforslag relateret til COVID-19 havde kun to dages høringsfrist, selvom de blev publiceret mere end halvandet år inde i pandemien

Titel på høringsportalen	Publiceringsdato	Høringsfrist
Høring over forslag til lov om ændring af lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. (Forlængelse af midlertidig ordning om ret til at få fratrukket merindtægt som følge af arbejde relateret til covid-19 ved indtægtsregulering af folke-, senior- og førtidspension m.v.)	13. dec. 2021	14. dec. 2021
Lovforslag om ændring af lov om adgang til iværksættelse af midlertidig arbejdsfordeling som led i håndteringen af covid-19 og lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.	13. dec. 2021	14. dec. 2021
Høring om udkast til lovforslag om ændring af lov om sygedagpenge og barseldagpenge (Covid-19 nævnt i beskrivelsen på Høringsportalen)	1. dec. 2021	2. dec. 2021

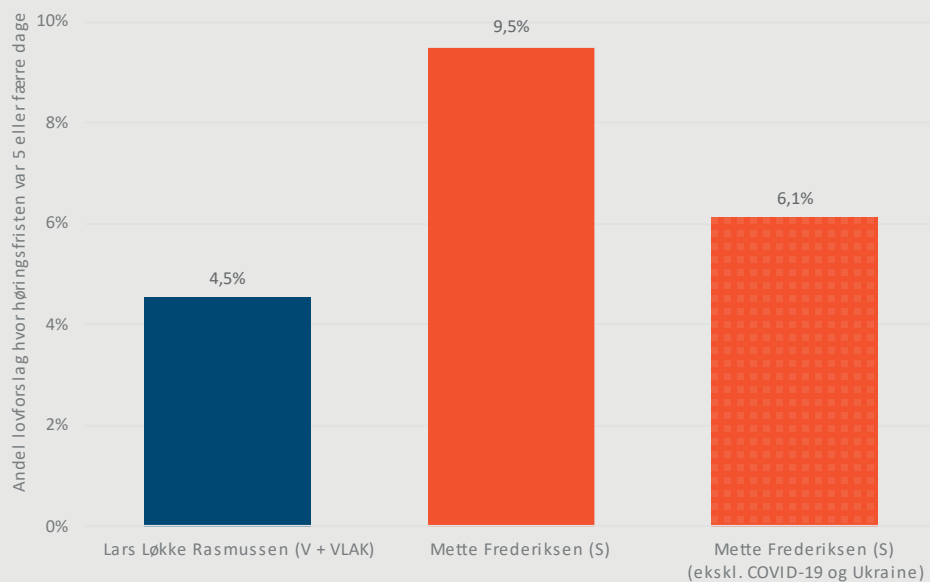
Kilde: Høringsportalen

Ift. krigen i Ukraine kan man også diskutere behovet for de meget korte høringsfrister. Krigen startede 24. februar, men alligevel blev fx "Forslag til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer der er fordrevet fra Ukraine" sendt i høring 14. marts 2022, 18 dage efter krigens start, med høringsfrist allerede dagen efter d. 15. marts svarende til to dages høringsfrist.

Fjerner man alligevel *alle* lovforslag, der er relateret til COVID-19 eller Ukraine, herunder lovforslagene i tabel 1, har Mette Frederiksen stadig øget brugen af meget korte høringsfrister markant ift. Lars Løkke Rasmussen, jf. figur 3. Stigningen på 1,6%-point svarer til en relativ stigning på 35% i brugen af meget korte høringsfrister.

Figur 3

Selv hvis man fjerner *alle* lovforslag, der er relateret til COVID-19 eller Ukraine, har Mette Frederiksen-regeringen øget brugen af meget korte høringsfrister markant ift. Lars Løkke Rasmussen-regeringerne (V og VLAK)

Kilde: Egne beregninger og Høringsportalen

Note: I den tredje søjle ser vi bort fra alle lovforslag, hvor COVID-19, corona, Ukraine eller Rusland indgår i titlen eller beskrivelsen på Høringsportalen.

Konklusion og anbefaling

Pedersen (2020) peger på, at ”den politiske prioritering af høringsinstitutionen har afgørende betydning for systemet – og dermed også for høringsinstitutionens bidrag til det politiske systems samlede legitimitet.”

Det er derfor bekymrende, at Mette Frederiksen har øget brugen af meget korte høringsfrister så markant. COVID-19 og krigen i Ukraine er ikke rimelige undskyldninger for, at næsten hvert 10. lovforslag har haft meget korte høringsfrister.

Det anbefales, at man fremover kun anvender meget korte høringsfrister i helt særlige tilfælde. Folketinget bør derfor forlange, at enhver siddende regering respekterer anbefalingerne for høringsfrister, herunder at høringsfristen er *mindst* fire uger, medmindre der er tale om helt ekstraordinære tilfælde.

Mette Frederiksen-regeringen har mere end fordoblet brugen af meget korte høringsfrister. COVID-19 og krigen i Ukraine er ikke forklaringen.

Referencer

Herby, Jonas, Lars Jonung, and Steve H Hanke. 2022. "A Literature Review and Meta-Analysis of the Effects of Lockdowns on COVID-19 Mortality – II," May, 115.

<https://sites.krieger.jhu.edu/iae/files/2022/06/A-Systematic-Review-and-Meta-Analysis-of-the-Effects-of-Lockdowns-of-COVID-19-Mortality-II.pdf>.

Pedersen, Morten Jarlbæk. 2020. "En Kort, En Lang_Om Høringsfristens Udsving Og Rammerne for Det Lovforberedende Arbejde.Pdf." *Nordisk Administrativt Tidsskrift* Forthcoming.